

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (harmadik tanács)

2023. június 29.*

„Előzetes döntéshozatal – Verseny – Kartellek – EUMSZ 101. cikk – Vertikális megállapodások – A szállító által a forgalmazói számára meghatározott minimális viszonteladási árak – A »cél általi versenykorlátozás« fogalma – A »megállapodás« fogalma – A szállító és forgalmazói közötti szándékegyeség bizonyítása – Valamely tagállam területének szinte egészét lefedő gyakorlat – A tagállamok közötti kereskedelem érintettsége – 2790/1999/EK rendelet és 330/2010/EK rendelet – Különösen súlyos korlátozás”

A C-211/22. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Tribunal da Relação de Lisboa (lisszaboni fellebbviteli bíróság, Portugália) a Bírósághoz 2022. március 17-én érkezett, 2022. február 24-i határozatával terjesztett elő

a **Super Bock Bebidas SA**,

AN,

BQ

és

az **Autoridade da Concorrência**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (harmadik tanács),

tagjai: K. Jürimäe tanácselnök (előadó), M. Safjan, N. Piçarra, N. Jääskinen és M. Gavalec bírák,

főtanácsnok: J. Kokott,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

* Az eljárás nyelve: portugál.

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- a Super Bock Bebidas SA, AN és BQ képviselőiben J. Caimoto Duarte, R. da Silva, F. Espregueira Mendes, R. Mesquita Guimarães, A. Navarro de Noronha, R. Sarabando Pereira, A. Veloso Pedrosa és J. Whyte advogados,
- az Autoridade da Concorrência képviselőiben S. Assis Ferreira és A. Cruz Nogueira advogadas,
- a portugál kormány képviselőiben C. Alves és P. Barros da Costa, meghatalmazotti minőségben,
- a görög kormány képviselőiben K. Boskovits, meghatalmazotti minőségben,
- a spanyol kormány képviselőiben L. Aguilera Ruiz, meghatalmazotti minőségben,
- az osztrák kormány képviselőiben A. Posch és G. Eberhard, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviselőiben S. Baches Opi, P. Berghe és P. Caro de Sousa, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdésének, az [EUMSZ 101. cikk] (3) bekezdésének vertikális megállapodások és összehangolt magatartások csoportjaira történő alkalmazásáról szóló, 2010. április 20-i 330/2010/EU bizottsági rendelet (HL 2010. L 102., 1. o.) 4. cikke a) pontjának, valamint a vertikális korlátozásokról szóló iránymutatásnak (HL 2010. C 130., 1. o.) az értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet a Super Bock Bebidas SA (a továbbiakban: Super Bock), AN és BQ, valamint az Autoridade da Concorrência (versenyhatóság, Portugália) között az utóbbi azon határozatának jogszerűsége tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő, amely megállapította, hogy a Super Bock, AN és BQ versenyjogi jogsértést követett el, és ez alapján bírságokat szabott ki velük szemben.

Jogi háttér

Az uniós szabályozás

- 3 A 330/2010/EU rendelet 2010. június 1-jei hatállyal az [EK 81. cikk] (3) bekezdésének a vertikális megállapodások és összehangolt magatartások csoportjaira történő alkalmazásáról szóló, 1999. december 22-i 2790/1999/EK bizottsági rendelet (HL 1999. L 336., 21. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 1. kötet, 364. o.) helyébe lépett. A 330/2010 rendelet a 10. cikkének második bekezdése értelmében 2022. május 31-én hatályát veszítette.
- 4 A 330/2010 rendelet (5) és (10) preambulumbekzdése, amelyeknek lényegében megfelel a 2790/1999 rendelet (5) és (10) preambulumbekzdése, a következőképpen szolt:
- „(5) Az e rendelettel létrehozott csoportmentesség kedvezményét azokra a vertikális megállapodásokra kell korlátozni, amelyekről megfelelő bizonyossággal feltételezhető, hogy megfelelnek [az EUMSZ 101. cikk] (3) bekezdésében meghatározott feltételeknek.”
- [...]
- (10) Ez a rendelet nem mentesítheti az olyan korlátozásokat tartalmazó vertikális megállapodásokat, amelyek valószínűleg korlátozzák a versenyt és megkárosíthatják a fogyasztókat, vagy amelyek nem nélkülözhetetlenek a hatékonyságnövelő hatások kiváltásához. Az érintett vállalkozások piaci részesedésétől függetlenül különösen azokat a vertikális megállapodásokat kell kizárni az e rendelet által létrehozott csoportmentesség kedvezményéből, amelyekben a verseny súlyos korlátozásának bizonyos típusai, mint például a minimális és rögzített viszonteladási árak, valamint a területvédelem bizonyos típusai megtalálhatók.”
- 5 A 330/2010 rendelet 1. cikke (1) bekezdésének a) és b) pontja a következő fogalom meghatározásokat tartalmazta:
- „E rendelet alkalmazásában:
- a) »vertikális megállapodás« olyan megállapodás vagy összehangolt magatartás amely a megállapodás vagy az összehangolt magatartás szempontjából a termelési vagy értékesítési lánc különböző szintjein tevékenykedő két vagy több vállalkozás között jön létre, és amely azokra a feltételekre vonatkozik amelyek mellett egyes áruknak vagy szolgáltatásoknak a felek által történő vásárlása, értékesítése vagy viszonteladása történik;
- b) »vertikális korlátozás«: a versenynek [az EUMSZ 101. cikk] (1) bekezdésének hatálya alá tartozó korlátozása vertikális megállapodásban”.
- 6 A 2790/1999 rendelet 2. cikkének (1) bekezdésében lényegében azonos fogalom meghatározások szerepeltek.

- 7 A 2790/1999 rendelet és a 330/2010 rendelet 2. cikke mentességet állapított meg. A 330/2010 rendelet 2. cikkének (1) bekezdése értelmében, amely lényegében megfelel a 2790/1999 rendelet 2. cikke (1) bekezdésének:

„[Az EUMSZ 101. cikk] (3) bekezdése alapján és e rendelet rendelkezéseire is figyelemmel [az EUMSZ 101. cikk] (1) bekezdése nem alkalmazandó a vertikális megállapodásokra.

E mentesség annyiban alkalmazandó, amennyiben az ilyen megállapodások vertikális korlátozásokat tartalmaznak.”

- 8 A 2790/1999 rendelet és a 330/2010 rendelet 4. cikke a „különösen súlyos korlátozásokra” vonatkozott, amelyek nem részesülhettek csoportmentességben. A 330/2010 rendelet 4. cikke, amely lényegében megfelel a 2790/1999 rendelet 4. cikkének, a következőképpen rendelkezett:

„A 2. cikkben meghatározott mentességet nem lehet alkalmazni azokra a vertikális megállapodásokra, amelyek célja – közvetlenül vagy közvetve, önmagukban vagy más, a felek irányítása alatt álló tényezőkkel együtt – a következő:

- a) a vevő azon képességének korlátozása, hogy saját eladási árát megállapítsa, nem sértve azt a lehetőséget, hogy a szállító megállapítsa a maximális eladási árát vagy eladási árát javasoljon, feltéve hogy azok nem vezetnek – a felek bármelyike részéről történő nyomásgyakorlás vagy ösztönzés eredményeként – rögzített vagy minimális eladási árhoz;

[...]”

A portugál jog

- 9 A 2012. május 8-i lei n° 19/2012 – Aprova o novo regime jurídico da concorrência, revogando as leis n°s 18/2003, de 11 de junho, e 39/2006, de 25 de agosto, e procede à segunda alteração à lei n° 2/99, de 13 de janeiro (az új versenyjogi szabályozás jóváhagyásáról, a június 11-i 18/2003. sz. és az augusztus 25-i 39/2006. sz. törvény hatályon kívül helyezéséről, valamint január 13-i 2/99. sz. törvény második módosításáról szóló 19/2012. sz. törvény; *Diário da República*, 1. sorozat, 89/2012. sz., 2012. május 8.; a továbbiakban: új versenytörvény) 9. cikke (1) bekezdésének a) pontja a következőket írja elő:

„Tilos minden olyan, vállalkozások közötti megállapodás, vállalkozások közötti összehangolt magatartás és vállalkozások társulásai által hozott döntés, amelynek célja vagy hatása a nemzeti piacon belüli verseny teljes vagy részleges megakadályozása, torzítása vagy korlátozása, így különösen:

- a) a beszerzési vagy eladási árak, illetve bármely egyéb üzleti feltétel közvetlen vagy közvetett rögzítése [...]”.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 10 A Super Bock portugáliai székhelyű társaság, amely söröket, palackozott vizet, üdítőitalokat, jeges teákat, borokat, sangriákat és almaborokat gyárt és forgalmaz. Fő tevékenysége a palackozott sör és víz piacain alapul.

- 11 AN a Super Bock igazgatótanácsának tagja, és BQ e vállalkozás „HoReCa”, ún. *on-trade* értékesítési csatornájáért felelős kereskedelmi igazgatója.
- 12 Ez az értékesítési csatorna, amelyre az alapügyben szóban forgó magatartás irányul, a szállodákban, éttermekben és kávézókban, azaz otthonon kívüli fogyasztásra történő italvásárlásoknak felel meg. Az említett értékesítési csatornán keresztül italforgalmazás céljából a Super Bock kizárólagos forgalmazási megállapodásokat kötött független forgalmazókkal. Ez utóbbiak értékesítik tovább a Super Bocktól vásárolt italokat Portugália szinte teljes területén. Csak bizonyos területeket látnak el a Super Bock közvetlen eladásából. Lisszabonról, Portóról, Madeiráról és (2013-ig) Coimbráról (Portugália), valamint 2014-től Pico és Faial szigeteiről (Portugália) van szó.
- 13 A kérdést előterjesztő bíróság által megállapított tényállás szerint a Super Bock, legalábbis a 2006. május 15. és 2017. január 23. közötti időszakban, rendszeresen, általánosan és változtatás nélkül meghatározta és előírta valamennyi forgalmazó számára azokat a kereskedelmi feltételeket, amelyeket az általuk értékesített termékek viszonteladása során tiszteletben kellett tartaniuk. A Super Bock rögzítette különösen a viszonteladás minimálárait annak érdekében, hogy biztosítsa a stabil és a nemzeti piac egészen egyeztetett minimálár fenntartását.
- 14 Konkrétan a Super Bock értékesítési igazgatósága főszabály szerint havonta jóváhagyta a minimális viszonteladási árak listáját, amelyet megküldött a forgalmazóknak. Akik a Super Bocknál a hálózatért, illetve piacokért voltak felelősek, szóban vagy írásban (e-mailben) továbbították a viszonteladási árakat a forgalmazóknak. Ezeket az árakat általában alkalmazták a forgalmazók. Ők pedig a Super Bock által létrehozott ellenőrzési és felügyeleti rendszer keretében kötelesek voltak közölni ez utóbbival a viszonteladásra vonatkozó adatokat, például a mennyiségekre és az összegekre vonatkozóan. Az árak be nem tartása esetén a forgalmazók a Super Bock által meghatározott kereskedelmi feltételeknek megfelelően „ellenlépéseknek” voltak kitéve, például az olyan pénzügyi ösztönzők, mint a termékek beszerzésekor biztosított kereskedelmi kedvezmények, az általuk a viszonteladás során nyújtott árengedmények kompenzációja, valamint a készletellátás és -újrafeltöltés megszüntetésének. Ez azzal a kockázattal járt, hogy elveszítik az azon pozitív forgalmazói árrésre vonatkozó garanciát, amelyet a szóban forgó kereskedelmi feltételek keretében biztosítottak számukra.
- 15 A versenyhatóság úgy ítélte meg, hogy az áruknak a független forgalmazók hálózata útján a HoReCa forgalmazási csatornán keresztül, Portugália szinte egész területén történő viszonteladására alkalmazandó árak és egyéb feltételek közvetlen és közvetett módon történő rögzítésének gyakorlata az új versenytörvény 9. cikke (1) bekezdésének a) pontja és az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdésének a) pontja értelmében a versenyszabályok megsértésének minősül. Ezért bírságot szabott ki a Super Bockra, AN-re és BQ-ra.
- 16 Az utóbbiak a Tribunal da Concorrência, Regulação e Supervisão (verseny-, szabályozási és felügyeleti bíróság, Portugália) fordultak, amely helybenhagyta a versenyhatóság határozatát.
- 17 E bíróság ítéletével szemben a Super Bock, AN és BQ fellebbezést nyújtottak be a Tribunal da Relação de Lisboa (lisszaboni fellebbviteli bíróság, Portugália) előtt, amely a jelen ügyben a kérdést előterjesztő bíróság.
- 18 Az előtte felhozott érvekre és a felek által az javasolt előzetes döntéshozatalra előterjesztendő kérdésekre tekintettel a kérdést előterjesztő bíróság szükségesnek tartja az EUMSZ 101. cikk értelmezésének tisztázását. E bíróság lényegében először is arra keresi a választ, hogy a „cél általi

versenykorlátozás” fogalma kiterjedhet-e a viszonteladás minimális árának rögzítésére irányuló vertikális megállapodásra, és adott esetben milyen feltételek mellett. Másodszor kérdései a „megállapodás” fogalmára vonatkoznak, amennyiben a minimális viszonteladási árakat a szállító írja elő a forgalmazói számára. Harmadszor, a kérdést előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy a „tagállamok közötti kereskedelem érintettségének” fogalma vonatkozhat-e az olyan forgalmazási megállapodás következményeire, amely csak egy tagállam szinte teljes területén alkalmazandó.

19 E körülmények között a Tribunal da Relação de Lisboa (lisszaboni fellebbviteli bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

- „1) A minimálárak vertikális rögzítése önmagában olyan cél általi jogsértésnek minősül-e, amely nem követeli meg a megállapodás elegendő károssági fokának előzetes elemzését?
- 2) Szükséges-e a forgalmazókra vonatkozó minimálárak (hallgatólagos) rögzítése miatti jogsértés »megállapodás« eleme fennállásának megállapításához az adott ügyben – különösen közvetlen bizonyítékokkal – bizonyítani, hogy a forgalmazók a gyakorlatban a rögzített árakat alkalmazták?
- 3) Elegendőnek minősülnek-e a következők annak megállapításához, hogy a forgalmazók tekintetében történő (hallgatólagos) minimálár-rögzítéssel jogsértést követtek el: [először is] a minimálárakat és forgalmazási árresek tartalmazó jegyzékek megküldése; [másodszor] a forgalmazóktól az eladási árakról való tájékoztatás kérése; [harmadszor] a forgalmazók panaszai (amikor úgy ítélik meg, hogy a rájuk vonatkozóan előírt viszonteladási árak nem versenyképesek, vagy ha bizonyítják, hogy a versenytárs forgalmazók nem tartják be azokat); [negyedszer] az, hogy léteznek (átlagos minimál-) árak nyomomonkövetési mechanizmusok; és [ötödször] az, hogy léteznek megtorló intézkedések (anélkül, hogy azok konkrét alkalmazása bizonyított lenne)?
- 4) Az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdésének a) pontja, a [330/2010] rendelet 4. cikkének a) pontja, a vertikális korlátozásokról szóló európai bizottsági iránymutatás és az [európai] uniós ítélkezési gyakorlat alapján vélemezhető-e, hogy egy szállító és forgalmazói közötti, a viszonteladásra alkalmazott minimálárakat és egyéb kereskedelmi feltételeket (vertikálisan) rögzítő megállapodás – az ilyen gyakorlatból eredő esetleges pozitív gazdasági hatások elemzésétől függetlenül – az EUMSZ 101. cikk (3) bekezdése értelmében elegendő károssági fokot mutat a verseny tekintetében?
- 5) Összeegyeztethető-e az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdésének a) pontjával és az uniós ítélkezési gyakorlattal az a bírósági határozat, amely bizonyítottan tekinti, hogy az alábbiak alapján fennáll a szállító és a forgalmazók közötti »megállapodás« objektív eleme:
 - a) a forgalmazóra vonatkozó kereskedelmi feltételeknek a szállító általi rendszeres, általános és változtatások nélküli rögzítése és előírása a gyakorlat időtartama alatt, amely feltételeket az utóbbinak a szállítótól vásárolt termékek viszonteladásakor teljesíteniük kell, különösen az ügyfeleikre alkalmazott árakat, elsősorban a minimál- vagy átlagos minimálárak tekintetében;
 - b) a szóban vagy írásban (e-mailben) előírt viszonteladási árakról szóló értesítés;
 - c) a forgalmazók önálló viszonteladási ármeghatározási képességének hiánya;
 - d) az a szokásos és általános gyakorlat, amely szerint a szállító munkavállalói (telefonon vagy személyesen) arra kéri a forgalmazókat, hogy tartsák be a megjelölt árakat;

- e) a szállító által rögzített viszonteladási árak forgalmazók általi általános betartása (az eseti véleménykülönbségek kivételével), valamint az a megállapítás, hogy a forgalmazók piaci magatartása általában megfelel a szállító által meghatározott feltételeknek;
 - f) az a körülmény, hogy a forgalmazók – annak érdekében, hogy a meghatározott feltételeket ne sértsék meg – gyakran maguk kéri a szállítót, hogy jelezze nekik a viszonteladási árakat;
 - g) az a megállapítás, hogy a forgalmazók gyakran kifogásolják a szállító árait ahelyett, hogy egyszerűen más árakat alkalmaznának;
 - h) az (alacsony) forgalmazási árrésnek a szállító általi rögzítése, és a forgalmazók azon feltevése, hogy ezen árrésnek megfelelnek ügyleteik bevételi szintjének;
 - i) az a megállapítás, hogy a csekély árrés előírásával a szállító minimális viszonteladási árat ír elő a negatív forgalmazási árrés kockázata mellett;
 - j) a szállító által a forgalmazók számára nyújtott árengedmények politikája az ez utóbbiak által ténylegesen alkalmazott viszonteladási árakhoz igazodva úgy, hogy a szállító által korábban rögzített minimálár a kiárusítási időszakban (*»sell out«*) érvényes újrakészítési árszint;
 - k) annak szükségessége, hogy a forgalmazók – számos esetben a negatív forgalmazási árrésre tekintettel – betartsák a viszonteladási áraknak a szállító által előírt szintjét; az alacsonyabb viszonteladási árakat csak nagyon eseti helyzetekben, és csak akkor alkalmazzák, ha a forgalmazók további kiárusítási (*»sell out«*) árengedményt kérnek a szállítótól;
 - l) az egyes vevőkre alkalmazandó maximális árengedményeknek a szállító általi rögzítése és a forgalmazók általi betartása, ami minimális viszonteladási árat eredményez a negatív forgalmazási árrés kockázata mellett;
 - m) a szállítónak a forgalmazók ügyfeleivel való közvetlen kapcsolata és a forgalmazók tekintetében a későbbiekben megállapított viszonteladási feltételek rögzítése;
 - n) a szállítónak a forgalmazók kezdeményezésére történő beavatkozása abban az értelemben, hogy ez előbbi dönt bizonyos kereskedelmi árengedmények alkalmazásáról, illetve a szállító az, aki újratárgyalja a viszonteladás kereskedelmi feltételeit;
 - o) a forgalmazóknak a szállítóhoz intézett, arra irányuló kérése, hogy bizonyos feltételek mellett engedélyezze egy meghatározott ügylet megvalósítását a forgalmazási árrésük biztosítása érdekében?
- 6) Befolyásolhatja-e a tagállamok közötti kereskedelmet a fenti jellemzőkkel rendelkező, szinte az ország egész területét lefedő, minimális viszonteladási árak rögzítéséről szóló megállapodás?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Előzetes észrevételek

- 20 A Super Bock és az Európai Bizottság – anélkül, hogy az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatatlanságára hivatkoznának, és formálisan megkérdőjeleznék bizonyos kérdések elfogadhatóságát – kétségeiket fejezik ki az ötödik kérdés érthetőségét és a második kérdés alapeljárás szempontjából való szükségességét illetően.
- 21 Emlékeztetni kell arra, hogy az előzetes döntéshozatal iránti kérelem, amely a Bíróság és a nemzeti bíróságok közötti együttműködés eszköze, a bírák közötti párbeszédre alapul. Ha e bíróság feladata mérlegelni, hogy valamely uniós jogi rendelkezés értelmezése szükséges-e ahhoz, hogy

lehetővé váljék számára az előtte folyamatban lévő jogvita elbírálása, az EUMSZ 267. cikkben szabályozott eljárás mechanizmusára tekintettel ugyanezen bíróság feladata annak eldöntése is, hogy e kérdéseket hogyan kell megfogalmazni. Jóllehet a kérdéseket előterjesztő bíróság felhívhatja az előtte folyamatban lévő eljárásban részes feleket, hogy tegyenek javaslatot a kérdések szövegére, amit azok megfogalmazása során figyelembe lehet venni, ez nem változtat azon, hogy egyedül e bíróság feladata végleges döntést- e kérdések formájáról, mind pedig azok tartalmáról. továbbiakban (lásd ebben az értelemben: 2011. július 21-i Kelly ítélet, C-104/10, EU:C:2011:506, 63–65. pont).

- 22 A nemzeti bíróság által meghatározott jogszabályi és ténybeli keretben felvetett – a helyállóságot illetően a Bíróság által nem vizsgálható –, az uniós jog értelmezésére vonatkozóan előterjesztett kérdések releváns voltát vélelmezni kell. A Bíróság csak akkor utasíthatja el a nemzeti bíróság által előterjesztett kérelmet, ha az uniós jog kért értelmezése nyilvánvalóan semmilyen összefüggésben nincs az alapügy tényállásával vagy tárgyával, ha a probléma hipotetikus jellegű, vagy ha nem állnak a Bíróság rendelkezésére azok a ténybeli vagy jogi elemek, amelyek szükségesek ahhoz, hogy az elé terjesztett kérdésekre hasznos választ adhasson (2018. január 23-i F. Hoffmann-La Roche és társai ítélet, C-179/16, EU:C:2018:25, 45. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 23 Ez utóbbi tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint, amelyet immár a Bíróság eljárási szabályzatának 94. cikkének a) és b) pontja is tükröz, az uniós jognak a nemzeti bíróság számára hasznos értelmezése megköveteli, hogy a nemzeti bíróság meghatározza az általa feltett kérdések ténybeli és jogszabályi háttérét, vagy legalábbis kifejtse azokat a ténybeli körülményeket, amelyeken e kérdések alapulnak. E követelmények különösen érvényesek a versenyjog területén, amelyet összetett ténybeli és jogi helyzetek jellemeznek (lásd ebben az értelemben: 1993. január 26-i Telemarsicabruzzo és társai ítélet, C-320/90–C-322/90, EU:C:1993:26, 6. és 7. pont; 2023. január 19-i Unilever Italia Mkt. Operations ítélet, C-680/20, EU:C:2023:33, 18. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 24 Ezenfelül az eljárási szabályzat 94. cikkének c) pontja értelmében nélkülözhetetlen, hogy az előzetes döntéshozatalra utaló határozat tartalmazza azon okok ismertetését, amelyek miatt a kérdést előterjesztő bíróságban kérdés merült fel egyes uniós jogi rendelkezések értelmezésére vagy érvényességére vonatkozóan, valamint azt a kapcsolatot, amelyet az említett bíróság e rendelkezések és az alapeljárásban alkalmazandó nemzeti jog között felállít.
- 25 A jelen ügyben a bíróságok közötti párbeszéd szerves részét képező együttműködés szellemében, valamint annak érdekében, hogy a Bíróság a lehető leghasznosabb határozatot hozhassa, kívánatos lett volna, hogy a kérdést előterjesztő bíróság jobban összefoglalja és egyértelműbben kifejtse az előtte folyamatban lévő jogvitára, valamint az előzetes döntéshozatal iránti kérelme alapjául szolgáló jogkérdésekre vonatkozó saját értelmezését, ahelyett hogy túlzottan hosszasan ismertetné az elé terjesztett ügyiratok számos részletét. Ugyanígy, bár a kérdést előterjesztő bíróság kétségtelenül kifejtette azokat az okokat, amelyek arra indították, hogy előzetes döntéshozatal iránti kérelemmel forduljon a Bírósághoz, a hasznos együttműködés érdekében állt volna, hogy az alapeljárás felei által számára javasolt kérdéseket is átfogalmazza annak érdekében, hogy elkerülje az e kérdések közötti szükségtelen átfedéseket. Hasznos lett volna továbbá tisztázni azokat a jogi és ténybeli előfeltevéseket, amelyeken e kérdések alapulnak, lehetővé téve a Bíróság számára, hogy pontosabb és célirányosabb válaszokat adjon.

- 26 E körülmények között, noha a jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadható, amennyiben megfelel az eljárási szabályzat 94. cikkében foglalt feltételeknek, a Bíróság a kérdést előterjesztő bíróság számára csak minimális és általános iránymutatásokat adhat annak érdekében, hogy segítsen neki az EUMSZ 101. cikknek az alapeljárás körülményei között történő alkalmazásában.

Az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdése értelmében vett „cél általi” versenykorlátozás fogalmára vonatkozó első és negyedik kérdéstről

- 27 Első és negyedik kérdésével, amelyeket célszerű együttesen vizsgálni, a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy annak megállapítására, hogy a minimális vizsonteladási árak rögzítéséről szóló vertikális megállapodás „cél általi versenykorlátozásnak” minősül, annak előzetes vizsgálata nélkül sor kerülhet, hogy e megállapodás a verseny tekintetében kellően káros-e, vagy vélelmezhető, hogy az ilyen megállapodás önmagában ilyen károossági fokot mutat.
- 28 Előljáróban emlékeztetni kell arra, hogy az EUMSZ 267. cikkben említett eljárás keretében – amely a nemzeti bíróságok és a Bíróság feladatainak világos szétválasztásán alapul – a Bíróság feladata csupán azon uniós jogi rendelkezések – a jelen esetben az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdése – értelmezésére korlátozódik, amellyel kapcsolatosan ezt kérték. Így nem a Bíróság, hanem a kérdést előterjesztő bíróság feladata végső soron annak megítélése, hogy – az alapeljárás tárgyát képező helyzetre vonatkozó releváns elemekre, olyan jellemzőket a gazdasági és jogi környezetre figyelemmel, amelybe e helyzet illeszkedik – a szóban forgó megállapodás versenykorlátozó célú-e (2021. november 18-i Visma Enterprise ítélet, C-306/20, EU:C:2021:935, 51. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 29 Ugyanakkor a Bíróság az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elbírálása során a rendelkezésére álló iratokban szereplő információk alapján olyan pontosításokkal szolgálhat, amelyek célja, hogy az előterjesztő bíróságnak iránymutatást adjanak az értelmezéshez ahhoz, hogy e bíróság a jogvitát elbírálhassa (2021. november 18-i Visma Enterprise ítélet, C-306/20, EU:C:2021:935, 52. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 30 Először is emlékeztetni kell arra, hogy az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdése értelmében a belső piaccal összeegyeztethetetlen és tilos minden olyan vállalkozások között kötött megállapodás, vállalkozások társulásai által hozott döntés és összehangolt magatartás, amely hatással lehet a tagállamok közötti kereskedelemre, és amelynek célja vagy hatása a belső piacon belüli verseny megakadályozása, korlátozása vagy torzítása.
- 31 Ahhoz, hogy valamely megállapodás az e rendelkezésben foglalt tilalom hatálya alá tartozzon, az szükséges, hogy annak „célja vagy hatása” a belső piaci verseny megakadályozása, korlátozása vagy torzítása legyen. A Bíróság 1966. június 30-i LTM ítélete (56/65, EU:C:1966:38) óta érvényes állandó ítélkezési gyakorlata szerint e feltételnek a „vagy” kötőszó által jelzett vagylagos jellege miatt először is meg kell vizsgálni a megállapodás tulajdonképpeni célját (lásd ebben az értelemben: 2015. november 26-i Maxima Latvija ítélet, C-345/14, EU:C:2015:784, 16. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2021. november 18-i Visma Enterprise ítélet, C-306/20, EU:C:2021:935, 54. és 55. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Így amennyiben valamely megállapodás versenyellenes célja bizonyított, nem szükséges megvizsgálni annak versenyre gyakorolt hatásait (2016. január 20-i Toshiba Corporation kontra Bizottság ítélet, C-373/14 P, EU:C:2016:26, 25. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 32 A „cél általi versenykorlátozás” fogalmát megszorítóan kell értelmezni. Ekképpen e fogalmat csak a vállalkozások közötti egyeztetés bizonyos típusaira lehet alkalmazni, amelyek a verseny tekintetében elegendő károsági fokot mutatnak ahhoz, hogy úgy lehessen tekinteni, hogy nem szükséges a hatásaik vizsgálata (lásd ebben az értelemben: 2015. november 26-i Maxima Latvija ítélet, C-345/14, EU:C:2015:784, 18. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2021. november 18-i Visma Enterprise ítélet, C-306/20, EU:C:2021:935, 60. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 33 Mindemellett az a körülmény, hogy valamely megállapodás vertikális megállapodásnak minősül, nem zárja ki annak lehetőségét, hogy „cél általi versenykorlátozást” valósítson meg. Ugyanis, noha a vertikális megállapodások jellegüknél fogva sokszor sokkal kevésbé károsak a versenyre, mint a horizontális megállapodások, bizonyos körülmények között különösen magas lehet a potenciális korlátozás esélye (lásd ebben az értelemben: 2013. március 14-i Allianz Hungária Biztosító és társai ítélet, C-32/11, EU:C:2013:160, 43. pont; 2021. november 18-i Visma Enterprise ítélet, C-306/20, EU:C:2021:935, 61. pont).
- 34 Tehát az annak meghatározásához szükséges lényeges jogi kritérium, hogy valamely – akár horizontális, akár vertikális – megállapodás tartalmaz-e „cél általi versenykorlátozást”, annak megállapításában áll, hogy az ilyen megállapodás önmagában elegendő károsági fokot mutat a verseny tekintetében (lásd ebben az értelemben: 2014. szeptember 11-i CB kontra Bizottság ítélet, C-67/13 P, EU:C:2014:2204, 57. pont; 2021. november 18-i Visma Enterprise ítélet, C-306/20, EU:C:2021:935, 59. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 35 Annak értékelése érdekében, hogy e feltétel teljesül-e, e feltétel rendelkezéseinek tartalmát és az általa elérni kívánt célkitűzéseket, valamint azt a gazdasági és jogi háttérrel kell megvizsgálni, amelybe e kritérium illeszkedik. E háttér értékelése keretében figyelembe kell venni továbbá az érintett termékek vagy szolgáltatások jellegét, valamint az érintett piac vagy piacok működésének és szerkezetének tényleges feltételeit is (2013. március 14-i Allianz Hungária Biztosító és társai ítélet, C-32/11, EU:C:2013:160, 36. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 36 Ezenkívül, amikor a megállapodásban részes felek a megállapodáshoz kapcsolódó, versenyt támogató hatásokra hivatkoznak, ezeket az elemeket e megállapodás kontextusának elemeiként figyelembe kell venni. Feltéve ugyanis, hogy bizonyítást nyernek, relevánsak, az érintett megállapodásra jellemzőek és kellően jelentősek, az ilyen hatások alapján észszerűen kétségre vonható, hogy e megállapodás a verseny tekintetében kellően káros jellegű lenne (lásd ebben az értelemben: 2020. január 30-i Generics [UK] és társai ítélet, C-307/18, EU:C:2020:52, 103., 105. és 107. pont).
- 37 Ezen ítélkezési gyakorlatból következik, hogy annak értékelése érdekében, hogy a viszonteladás minimális árának rögzítésére irányuló vertikális megállapodás tartalmaz-e az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdése értelmében vett „cél általi versenykorlátozást”, a kérdést előterjesztő bíróság feladata annak vizsgálata a jelen ítélet 35. és 36. pontjában felidézett kritériumok fényében, hogy e megállapodás a verseny tekintetében elegendő károsági fokot mutat-e.
- 38 Ezen, a kérdést előterjesztő bíróságra háruló értékelés keretében e bíróságnak a jogi háttér egyik elemeként egyúttal figyelembe kell vennie azt a – maga által is hangsúlyozott – körülményt, hogy a viszonteladás minimális árának rögzítésére irányuló vertikális megállapodás a 2790/1999 és a 330/2010 rendelet 4. cikkének a) pontja értelmében vett „különösen súlyos korlátozások” kategóriájába tartozhat.

- 39 Ugyanakkor e körülmény nem mentesítheti a kérdést előterjesztő bíróságot a jelen ítélet 37. pontjában említett értékelés elvégzése alól.
- 40 A 2790/1999 rendelet (10) preambulumbekzdésével összefüggésben értelmezett 4. cikke a) pontjának, valamint a 330/2010 rendelet (10) preambulumbekzdésével összefüggésben értelmezett 4. cikke a) pontjának egyedüli célja ugyanis bizonyos vertikális korlátozások kizárása a csoportmentesség hatálya alól. Ez a mentesség, amelyet e rendeletek (5) preambulumbekzdése fényében értelmezett 2. cikke tartalmaz, azokra a vertikális megállapodásokra vonatkozik, amelyekről vélelmezik, hogy nem károsak a versenyre.
- 41 Ezzel szemben a 2790/1999 és a 330/2010 rendelet említett rendelkezései nem tartalmaznak utalást arra vonatkozóan, hogy az említett korlátozások „cél általi” vagy „hatás általi” korlátozásnak minősülneek. Ezenkívül, amint azt a Bizottság a Bírósághoz benyújtott írásbeli észrevételeiben megjegyezte, a „különösen súlyos korlátozás” és a „cél általi korlátozás” fogalma fogalmilag nem felcserélhető, és nem szükségszerűen esik egybe. Az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdésére tekintettel tehát esetről esetre meg kell vizsgálni az említett mentesség köréből kizárt korlátozásokat.
- 42 Ebből következik, hogy a kérdést előterjesztő bíróság nem mellőzheti a jelen ítélet 37. pontjában említett értékelést azzal az indokkal, hogy a viszonteladás minimálárának rögzítésére irányuló vertikális megállapodás minden esetben ilyen cél általi korlátozásnak minősül, vagy vélelmezni kellene, hogy ilyen korlátozásnak minősül.
- 43 A fenti megfontolások összességére tekintettel az első és a negyedik kérdésre azt a választ kell adni, hogy az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az a megállapítás, hogy a minimális viszonteladási árak rögzítésére irányuló vertikális megállapodás „cél általi versenykorlátozást” tartalmaz, csak azt követően tehető meg, hogy meggyőződtek arról, hogy e megállapodás a verseny tekintetében kellő károssági fokot mutat, figyelembe véve rendelkezéseinek tartalmát, az általa elérni kívánt célokat, valamint az azon gazdasági és jogi hátteret jellemző körülmények összességét, amelybe a megállapodás illeszkedik

Az EUMSZ 101. cikk értelmében vett „megállapodás” fogalmára vonatkozó harmadik és ötödik kérdésről

- 44 Harmadik és ötödik kérdésével, amelyeket másodikként és együttesen célszerű vizsgálni, a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy az e cikk értelmében vett „megállapodásról” van szó abban az esetben, ha a szállító előírja a forgalmazói számára az általa forgalmazott termékek minimális viszonteladási árát.
- 45 A kérdést előterjesztő bíróság így az említett rendelkezés értelmében vett „megállapodás” fogalmával kapcsolatban kér felvilágosítást annak meghatározása érdekében, hogy az alapeljárás körülményei között fennáll-e ilyen megállapodás a Super Bock és a forgalmazói között. Mivel kérdése számos, a harmadik és ötödik kérdésben felsorolt ténybeli feltevésen alapul, amelyek részben eltérnek egymástól, és amelyek közül néhányat a Super Bock vitat, emlékeztetni kell arra, hogy a nemzeti bíróságok és a Bíróság közötti, a jelen ítélet 28. pontjában felidézett feladatmegosztás keretében a Bíróságnak nem feladata, hogy határozzon az alapügy tényállásáról.

- 46 Mindemellett a kérdést előterjesztő bíróság ténymegállapításainak olvasata alapján megállapítható, hogy e kérdések olyan összefüggésbe illeszkednek, amelyben a Super Bock rendszeresen megküldi forgalmazóinak a minimális viszonteladási árakra és a forgalmazási árrésre vonatkozó listákat. E megállapításokból kitűnik, hogy az így meghatározott viszonteladási árakat a gyakorlatban követik a forgalmazók, akik néha kérnek ilyen útmutatást, és nem haboznak más árak alkalmazása helyett a Super Bocknál kifogásolni a továbbított árakat. Végül az említett megállapítások szerint a minimális viszonteladási árak meghatározásához árelenőrzési mechanizmusok társulnak, és ezen árak be nem tartása megtorló intézkedések alkalmazásához vezethet, és negatív forgalmazási árréseket von maga után.
- 47 Ezen előzetes pontosítást követően emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdése értelmében vett „megállapodás” létezéséhez elég az, hogy az érintett vállalkozások kifejezzék az arra irányuló közös akaratukat, hogy meghatározott piaci magatartást tanúsítanak (2021. november 18-i Visma Enterprise ítélet, C-306/20, EU:C:2021:935, 94. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 48 A megállapodás tehát nem alapulhat a forgalmazási szerződésben részes fél tisztán egyoldalú politikájának kifejezésén (lásd ebben az értelemben: 2004. január 6-i BAI és Bizottság kontra Bayer ítélet, C-2/01 P és C-3/01 P, EU:C:2004:2, 101. és 102. pont).
- 49 Mindazonáltal valamely látszólag egyoldalú aktus vagy magatartás az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdése értelmében vett megállapodásnak minősül, amennyiben legalább két fél egybehangzó akaratának kifejeződése, és önmagában nem meghatározó, hogy ez az akarategység milyen formában nyilvánul meg (lásd ebben az értelemben: 2006. július 13-i Bizottság kontra Volkswagen ítélet, C-74/04 P, EU:C:2006:460, 37. pont).
- 50 A felek ezen egybehangzó akarata következhet mind a szóban forgó forgalmazási szerződés rendelkezéseiből, amennyiben kifejezett felhívást tartalmaz a minimális viszonteladási árak betartására, vagy legalábbis felhatalmazza a szállítót arra, hogy ilyen árakat írjon elő, mind pedig a felek magatartásából, és különösen abból, hogy a forgalmazók esetleg kifejezetten vagy hallgatólagosan beleegyeztek a minimális viszonteladási árak betartására való felhívásba (lásd ebben az értelemben: 2004. január 6-i BAI és Bizottság kontra Bayer ítélet, C-2/01 P és C-3/01 P, EU:C:2004:2, 100. és 102. pont; 2006. július 13-i Bizottság kontra Volkswagen ítélet, C-74/04 P, EU:C:2006:460, 39., 40. és 46. pont).
- 51 A kérdést előterjesztő bíróság feladata, hogy ezen ítélkezési gyakorlat fényében értékelje az alapeljárás körülményeit.
- 52 Ebben az összefüggésben az a tény, hogy valamely szállító rendszeresen megküldi a forgalmazóknak az általa meghatározott minimális árakat és a forgalmazási árréseket tartalmazó listákat, valamint az a tény, hogy azokat a felügyelete mellett, megtorló intézkedések terhe mellett, és annak kockázata mellett kéri, hogy ezen intézkedések be nem tartása esetén negatív forgalmazási árréseket alkalmaz, olyan tényezők, amelyek arra engednek következtetni, hogy e szállító minimális viszonteladási árakat kíván előírni a forgalmazói számára. Bár önmagukban úgy tűnik, hogy ezek a tények az említett szállító látszólag egyoldalú magatartását tükrözik, más lenne a helyzet, ha a forgalmazók tiszteletben tartották ezeket az árakat. E tekintetben azok a körülmények, hogy a minimális viszonteladási árakat a gyakorlatban a forgalmazók követik, vagy azok meghatározását ez utóbbiak kéri, akik – bár panaszt nyújtanak be a szállítónál a megjelölt árakról – saját kezdeményezésükre nem alkalmaznak más árakat, tükrözhetik, hogy a forgalmazók beleegyeztek a minimális viszonteladási árak szállító általi rögzítésébe.

53 A fenti megfontolások összességére tekintettel a harmadik és az ötödik kérdésre azt a választ kell adni, hogy az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az e cikk értelmében vett „megállapodás” fennáll akkor, ha a szállító előírja a forgalmazóival szemben az általa forgalmazott termékek minimális viszonteladási árát, amennyiben ezen árak szállító általi előírása és azoknak a forgalmazók általi tiszteletben tartása e felek egybehangzó akaratának kifejezését tükrözi. Ezen egybehangzó akarat következhet mind a szóban forgó forgalmazási szerződés rendelkezéseiből, amennyiben kifejezett felhívást tartalmaz a minimális viszonteladási árak betartására, vagy legalábbis felhatalmazza a szállítót arra, hogy ilyen árakat írjon elő, mind pedig a felek magatartásából, és különösen abból, hogy a forgalmazók esetleg kifejezetten vagy hallgatólagosan beleegyeztek a minimális viszonteladási árak betartására való felhívásba.

Az EUMSZ 101. cikk értelmében vett „megállapodás” fennállásának bizonyítására vonatkozó második kérdésről

54 Második kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy az EUMSZ 101. cikket úgy kell-e értelmezni, hogy az e cikk értelmében vett, a szállító és forgalmazói közötti „megállapodás” fennállását kizárólag közvetlen bizonyítékokkal lehet bizonyítani.

55 A Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint az EUMSZ 101. cikk alkalmazásával kapcsolatos nemzeti eljárás keretében a bizonyítékok mérlegelésére és a bizonyítás megkövetelt szintjére vonatkozó uniós szabályok hiányában az ilyen szabályok megállapítása az eljárási autonómia elve alapján az egyes tagállamok belső jogrendjébe tartozik, azzal a feltétellel azonban, hogy e szabályok nem lehetnek kedvezőtlenebbek a hasonló jellegű belső jogi helyzetekre vonatkozókhoz képest (az egyenértékűség elve), és nem tehetik gyakorlatilag lehetetlenné vagy rendkívül nehezzé az uniós jog által ruházott jogok gyakorlását (a tényleges érvényesülés elve) (lásd ebben az értelemben: 2016. január 21-i Eturas és társai ítélet, C-74/14, EU:C:2016:42, 30–32. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

56 Márpedig ezen ítélkezési gyakorlatból az is kitűnik, hogy a tényleges érvényesülés elve megköveteli, hogy az uniós versenyjog megsértését nemcsak közvetlen bizonyítékokkal, hanem valószínűsítő körülményekkel is bizonyítani lehessen, feltéve hogy azok objektívek és egybehangzóak. Ugyanis az esetek nagy részében az összehangolt magatartás vagy megállapodás létezését bizonyos számú egybeesésből és valószínűsítő körülményből kell kikövetkeztetni, amelyek együtt figyelembe véve, más összefüggő magyarázat hiányában a versenyszabályok megsértésének bizonyítékául szolgálhatnak (2016. január 21-i Eturas és társai ítélet, C-74/14, EU:C:2016:42, 36. és 37. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

57 Ebből következik, hogy a minimális viszonteladási árakra vonatkozó, az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdése értelmében vett „megállapodás” fennállása nemcsak közvetlen bizonyítékokkal, hanem egybeesések és egybehangzó valószínűsítő körülmények alapján is megállapítható, amennyiben azokból arra lehet következtetni, hogy a szállító felhívta a forgalmazóit az ilyen árak követésére, és ez utóbbiak a gyakorlatban tiszteletben tartották a szállító által megjelölt árakat.

58 A fenti megfontolások összességére tekintettel a második kérdésre azt a választ kell adni, hogy az EUMSZ 101. cikket a tényleges érvényesülés elvével összefüggésben úgy kell értelmezni, hogy az e cikk értelmében vett, a szállító és forgalmazói közötti „megállapodás” fennállása nemcsak közvetlen bizonyítékokkal, hanem olyan objektív és egybehangzó valószínűsítő körülményekkel is bizonyítható, amelyekből ilyen megállapodás fennállására lehet következtetni.

Az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdése értelmében vett „tagállamok közötti kereskedelemre gyakorolt hatás” fogalmára vonatkozó hatodik kérdésről

- 59 Hatodik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy az a körülmény, hogy a minimális viszonteladási árak rögzítésére irányuló vertikális megállapodás a tagállam területének szinte egészére, de nem teljességére terjed ki, megakadályozza, hogy e megállapodás érintse a tagállamok közötti kereskedelmet.
- 60 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint azon feltétel teljesüléséhez, hogy valamely megállapodás az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdése értelmében alkalmas legyen a tagállamok közötti kereskedelem befolyásolására, az szükséges, hogy e megállapodás objektív jogi vagy ténybeli tényezők összessége alapján kellő valószínűséggel lehetővé tegye, hogy közvetlenül vagy közvetetten, ténylegesen vagy lehetségesen olyan irányú hatást gyakoroljon a tagállamok közötti kereskedelmi szerkezetre, amely akadályozhatja a tagállamok között az egységes piac célkitűzéseinek megvalósítását. Ezenkívül az is szükséges, hogy e hatás ne legyen jelentéktelen (2013. július 11-i Ziegler kontra Bizottság ítélet, C-439/11 P, EU:C:2013:513, 92. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2015. július 16-i ING Pensii ítélet, C-172/14, EU:C:2015:484, 48. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 61 A tagállamok közötti kereskedelemre gyakorolt hatást rendszerint több olyan tényező együttesen váltja ki, amelyek külön-külön nem lennének szükségszerűen meghatározóak. Meg kell vizsgálni a gazdasági és jogi háttérrel annak eldöntése érdekében, hogy valamely kartell érzékelhető hatással van-e a tagállamok közötti kereskedelemre (2013. július 11-i Ziegler kontra Bizottság ítélet, C-439/11 P, EU:C:2013:513, 93. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 62 Ebben a tekintetben az a tény, hogy valamely megállapodás csak egyetlen tagállamban történő kereskedelemre irányul, még nem zárja ki azt, hogy érinti a tagállamok közötti kereskedelmet. Így a Bíróság kimondta, hogy a valamely tagállam teljes területére kiterjedő kartell természeténél fogva azzal a hatással jár, hogy tartóssá teszi a nemzeti piacok szerinti részekre töredezt, akadályozva ezzel az EUM-Szerződés által célul kitűzött gazdasági összefonódást (lásd ebben az értelemben: 1975. november 26-i Groupement des fabricants de papiers peints de Belgique és társai kontra Bizottság ítélet, 73/74, EU:C:1975:160, 25. és 26. pont; 2015. július 16-i ING Pensii ítélet, C-172/14, EU:C:2015:484, 49. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 63 Hasonlóképpen, a Bíróság kimondta, hogy a tagállam területének csak egy részét lefedő kartell bizonyos körülmények között alkalmas lehet a tagállamok közötti kereskedelem befolyásolására (lásd ebben az értelemben: 1987. december 3-i Aubert ítélet, 136/86, EU:C:1987:524, 18. pont).
- 64 A kérdést előterjesztő bíróság feladata annak meghatározása, hogy az alapügy tárgyát képező megállapodás gazdasági és jogi összefüggéseire tekintettel alkalmas-e arra, hogy érzékelhetően érintse a tagállamok közötti kereskedelmet.
- 65 A fenti megfontolások összességére tekintettel a hatodik kérdésre azt a választ kell adni, hogy az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az a körülmény, hogy a minimális viszonteladási árak rögzítésére irányuló vertikális megállapodás a tagállam területének szinte egészére, de nem teljességére terjed ki, nem akadályozza annak, hogy e megállapodás érintse a tagállamok közötti kereskedelmet.

A költségekről

- 66 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (harmadik tanács) a következőképpen határozott:

1) Az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdését

a következőképpen kell értelmezni:

az a megállapítás, hogy a minimális viszonteladási árak rögzítésére irányuló vertikális megállapodás „cél általi versenykorlátozást” tartalmaz, csak azt követően tehető meg, hogy meggyőződtek arról, hogy e megállapodás a verseny tekintetében kellő károssági fokot mutat, figyelembe véve rendelkezéseinek tartalmát, az általa elérni kívánt célokat, valamint az azon gazdasági és jogi hátteret jellemző körülmények összességét, amelybe a megállapodás illeszkedik.

2) Az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdését

a következőképpen kell értelmezni:

az e cikk értelmében vett „megállapodás” fennáll akkor, ha a szállító előírja a forgalmazóival szemben az általa forgalmazott termékek minimális viszonteladási árát, amennyiben ezen árak szállító általi előírása és azoknak a forgalmazók általi tiszteletben tartása e felek egybehangzó akaratának kifejezését tükrözi. Ezen egybehangzó akarat következhet mind a szóban forgó forgalmazási szerződés rendelkezéseiből, amennyiben kifejezett felhívást tartalmaz a minimális viszonteladási árak betartására, vagy legalábbis felhatalmazza a szállítót arra, hogy ilyen árakat írjon elő, mind pedig a felek magatartásából, és különösen abból, hogy a forgalmazók esetleg kifejezetten vagy hallgatólagosan beleegyeztek a minimális viszonteladási árak betartására való felhívásba.

3) Az EUMSZ 101. cikk a tényleges érvényesülés elvével összefüggésben

a következőképpen kell értelmezni:

az e cikk értelmében vett, a szállító és forgalmazói közötti „megállapodás” fennállása nemcsak közvetlen bizonyítékokkal, hanem olyan objektív és egybehangzó valószínűsítő körülményekkel is bizonyítható, amelyekből ilyen megállapodás fennállására lehet következtetni.

4) Az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdését

a következőképpen kell értelmezni:

az a körülmény, hogy a minimális viszonteladási árak rögzítésére irányuló vertikális megállapodás a tagállam területének szinte egészére, de nem teljességére terjed ki, nem akadályozza annak, hogy e megállapodás érinthesse a tagállamok közötti kereskedelmet.

Aláírások